

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 19-09-2018 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bartłomiejczak

Protokolant: st.sekr.sąd. Jolanta Monkowska

po rozpoznaniu w dniu 10-09-2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. W., Z. W. (1), J. W.

przeciwko Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki B. W. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy) z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i następnie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo B. W. w pozostałym zakresie,
3. zasądza od powódki B. W. na rzecz pozwanego kwotę 1101,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. W. (1) kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy) z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i następnie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
5. oddala powództwo Z. W. (1) w pozostałym zakresie,
6. zasądza od powoda Z. W. (1) na rzecz pozwanego kwotę 1101,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu
7. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. W. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy) z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i następnie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
8. oddala powództwo J. W. w pozostałym zakresie,
9. zasądza od powoda J. W. na rzecz pozwanego kwotę 1101,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu
10. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Koninie tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:
 - od pozwanego kwotę 274,94 zł,
 - od powódki B. W. kwotę 213,84 zł,
 - od powoda Z. W. (1) kwotę 213,84 zł,

- od powoda J. W. kwotę 213,84 zł.

SSR Magdalena Bartłomiejczak

Sygn. akt I C 2791/16

UZASADNIENIE

Powodowie B. W., Z. W. (1) i J. W. wystąpili w dniu 6 września 2016 r. o zasądzenie od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz każdego z nich kwoty po 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 sierpnia do 31 grudnia 2015 r. i następnie od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami za opóźnienie oraz o zasądzenie na rzecz każdego z powodów kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wywodzili, że w dniu 11 czerwca 2005 r. w wypadku samochodowym spowodowanym przez osobę ubezpieczoną w pozwanym towarzystwie zginęli S. W. i K. W. – synowie B. i Z. W. (1) i bracia J. W.. Powodowie wywodzili, że na stałe mieszkali w Niemczech, w pobliżu siebie i utrzymywali bardzo bliskie kontakty. Powodowie po śmierci synów i braci odczuwali głęboki smutek, potem zamknęli się w sobie ograniczając wszelkie kontakty. Zdaniem powodów czyn sprawcy wypadku stanowi naruszenie prawa do życia w rodzinie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany zarzucił, że każdy z powodów otrzymał od pozwanego po 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę z art. 448 kc, która to kwota zdaniem pozwanego stanowi dla powodów ekonomicznie odczuwalną wartość, spełniając jednocześnie funkcję kompensacyjną. Pozwany podniósł także, że tytułem zadośćuczynienia powodowi Z. W. (1) wypłacił też kwotę 50.000 euro, powodowi J. W. kwotę 20.000 euro, a powódce B. W. 30.000 euro tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 kc. Zdaniem pozwanego szkoda niemajątkowa powodów została naprawiona.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11 czerwca 2006 r. w wyniku wypadku samochodowego spowodowanego z winy kierowcy ubezpieczonego w zakresie ubezpieczenia OC u pozwanego zginęli K. W. i S. W. – synowie Z. i B. W., bracia J. W..

(bezsporne)

Tego dnia Z. W. (1) z trzema synami jechali na pogrzeb ojca B. W.. Z. W. (1) i J. W. w wyniku wypadku doznali obrażeń ciała.

(dowód: notatka urzędowa o zdarzeniu drogowym k. 8)

Powodowie, a także zmarli S. i K. W. od 1986 r. mieszkali w Niemczech. Powodowie mieszkali razem, natomiast zarówno S. jak i K. W. założyli już swoje rodziny i wyprowadzili się z domu rodzinnego, każdy z nich miał też już swoje dziecko. S. wyprowadził się z domu w 1994 r., a K. w 2001 r. Mieszkali w miejscowościach znajdujących się w niewielkich odległościach od miejsca, gdzie zamieszkiwali powodowie. Powodowie często spotykali się z rodzinami K. i S. W.. Rodzice udzielali im pomocy np. przy przeprowadzce czy też pomocy finansowej.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190)

Powodowie spędzali czas z rodzinami zmarłych, grali w bilard, w tenisa, urządzali grilla. Spędzali ze sobą dni wolne od pracy. B. i Z. W. (2) otrzymywali wsparcie od swoich synów, pomagali sobie wzajemnie, utrzymywali ciepłe rodzinne relacje. (...) nie sprawiali trudności wychowawczych.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190, zeznania B. W. k. 191-193)

Bezpośrednio po śmierci S. W. i K. W. powodowie Z. W. (1) i J. W. znajdowali się w szpitalu w związku z doznanymi obrażeniami. Powódka B. W. opiekowała się nimi.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190, zeznania B. W. k. 191-193)

Pogrzeby zmarłych zorganizowały ich żony. W pogrzebach nie uczestniczyli rodzice zmarłych, ponieważ Z. W. (1) przebywał wtedy w szpitalu w Polsce, a B. W. opiekowała się nim. Powód J. W. uczestniczył w pogrzebach obu braci, wychodząc na przepustki ze szpitala. K. W. i S. W. pochowani są na cmentarzach w B.. Powódka dotychczas nie była w stanie pójść odwiedzić groby synów.

(dowód: zeznania B. W. k. 191-193)

Po śmierci bliskich powodowie nie korzystali z pomocy psychiatry ani psychologa. Powódka B. W. przyjmowała tylko środki homeopatyczne. (...) psychicznego powodowie udzielali sobie nawzajem znajdowali też oparcie we wspólnocie religijnej oraz w członkach dalszej rodziny.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190, B. W. k. 191-193 i Z. W. (1) k. 193-196)

Powódka B. W. po wypadku męża i synów z uwagi na konieczność opieki nad mężem i synem oraz cierpienie psychicznych spowodowanych utratą dwóch synów musiała zrezygnować z pracy.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190, B. W. k. 191-193 i Z. W. (1) k. 193-196)

Powodowie dopiero po ok. 2 latach od wypadku, zaczęli w miarę normalnie funkcjonować. Do dziś kultywują pamięć o zmarłych, posiadają pamiątki po nich, utrzymują kontakt z ich dziećmi, podkreślają, że każde spotkanie z wnuczętami czy też bratankiem i bratanicą przypomina im o zmarłych.

(dowód: zeznania J. W. k. 186-190, B. W. k. 191-193 i Z. W. (1) k. 193-196)

Każdy z powodów otrzymał od pozwanej kwotę 70.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku z ze śmiercią S. W. i K. W..

(dowód: dokumenty w aktach szkody)

Nadto wyrokiem z dnia 18 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od Towarzystwa (...) S.A. w W.:

- na rzecz Z. W. (1) kwotę 40.000 euro z odsetkami ustawowymi od dnia 1 stycznia 2006 r. tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 5.635 euro z tytułu zwrotu kosztów opieki,
- na rzecz J. W. kwotę 20.000 zł z tytułu zadośćuczynienia z odsetkami od dnia 1 stycznia 2006 r.
- na rzecz B. W. 30.000 euro z tytułu odszkodowania.

(dowód: wyrok z dnia 18 lipca 2014 w sprawie XXV C 1102/09 k. 430-431 akt SO w W.XXV C 1102/09)

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że krzywda Z. W. (1) obejmowała nie tylko cierpienia fizyczne ale także psychiczne związane ze śmiercią dwóch synów oraz niemożnością powrotu do dawnej sprawności. Sąd wskazał też, że powód otrzymał już tytułem zadośćuczynienia kwotę 30.000 euro od ubezpieczyciela. Przeżycia związane z utratą dwóch braci stały się też jedną z przesłanek zasądzenia na rzecz J. W. kwoty 20.000 zł zadośćuczynienia, ponad kwotę przyznanego przez ubezpieczyciela zadośćuczynienia w kwocie 10.000 euro. Z kolei ustalając wysokość odszkodowania powódki B. W., Sąd wziął pod uwagę m.in., że dramatycznie przeżywała stratę synów, doznała depresji po śmierci dwóch synów i nadal odczuwa ogromną stratę.

(dowód: uzasadnienie wyroku w sprawie XXV C 1102/09 k. 433-456 akt Sądu Okręgowego w W.)

Sąd Apelacyjny w W.wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. zmienił opisany powyżej wyrok Sądu Okręgowego w W.w zakresie odsetek, kwoty zasądzonej na rzecz J. W. tytułem zwrotu kosztów opieki i kosztów procesu.

(dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w W.w sprawie VI ACa 1466/14 k. 543 akt Sądu Okręgowego w W.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań powodów oraz zgromadzonych dokumentów.

Sąd dał wiarę zeznaniom powodów, ponieważ były szczere i korespondowały ze sobą. Sąd uznał jedynie, że nie polegały na prawdzie zeznania powodów, w których wskazują oni, że jedynym świadczeniem od ubezpieczyciela była kwota 37000euro wypłacona Z. W. (1) z ubezpieczenia samochodu, którym podróżowali powodowie i zmarli.

Za wiarygodne sąd uznał dokumenty dołączone do akt sprawy zważywszy, iż żadna ze stron ich nie zakwestionowała.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie powodów znajduje podstawę prawną w art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Do dóbr osobistych zaliczamy w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swobodę sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnicę korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukową, artystyczną, wynalazczą i racjonalizatorską (art. 23 k.c.).

Należy przy tym wskazać, że naruszenie dóbr osobistych wymienionych w art. 23 k.c. ma jedynie charakter katalogu otwartego, przykładowego. Tym samym śmierć osoby najbliższej może stanowić, i w niniejszej sprawie stanowi, naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego, w tym powódki, jako córki zmarłego, i uzasadniać przyznanie jej zadośćuczynienia na tejże podstawie. (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.12.2007r. sygn. akt. I Aca 1137/07; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010r. sygn. akt. III CZP 76/10, lex nr 604152; Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13.07.2011r. sygn. akt. III CZP 32/11, lex nr 950584 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.01.2010r. sygn. akt IV CK 307/09).

Dodanie przepisu art. 446 § 4 k.c. nie było jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz dokonania zmiany w ogólnej regule wynikającej z art. 448 k.c. przez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Gdyby nie wprowadzono art. 446 § 4 k.c., roszczenia tego mógłby dochodzić każdy, a nie tylko najbliższy członek rodziny. Przepis ten ułatwia dochodzenie zadośćuczynienia, gdyż umożliwia jego uzyskanie bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek innych – poza w nim wymienionych – przesłanek. Niewątpliwie wzmacnia też on wykładnię art. 446 § 3 k.c. wiążącą funkcję tego przepisu wyłącznie z ochroną majątkową. Nie można zatem zasadnie twierdzić, że art. 446 § 4 k.c. stanowi swoiste superfluum, pozbawione głębszego sensu normatywnego. Rozważania powyższe prowadzą do wniosku, że po wprowadzeniu art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszeniem deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym stanowi art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22.10.2010r. sygn. akt. III CZP 76/10, lex nr 604152, podobnie w orzeczeniu z dnia 13.07.2011r, III CZP 32/11). Powyższy pogląd w chwili obecnej należy uznać za ugruntowany.

W ocenie Sądu wobec powyższego nie budzi wątpliwości, że spełnione są co do zasady przesłanki odpowiedzialności pozwanego wobec powodów w zakresie zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego spowodowanego śmiercią ich synów i braci. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że pojazd sprawcy wypadku, w którym zginęli S. W. i K. W. posiadał polisę ubezpieczeniową OC u pozwanego (art. 415 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c.). Nadto

nie ma wątpliwości w świetle przeprowadzonych dowodów, że w wyniku tej tragicznej i nagłej śmierci naruszono dobro osobiste powodów poprzez utratę więzi łączącej najbliższe osoby. Rolą zadośćuczynienia jest kompensata doznanej krzywdy, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Zadośćuczynienie ma na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Okoliczności wpływające na wysokość tego świadczenia to m.in.: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, intensywność poczucia osamotnienia, cierpienie moralnych i wstrząsu psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy. Nie jest możliwe ustalenie miernika bólu i cierpienia po stracie bliskiej osoby, dlatego wspomniane kryteria należało traktować pomocniczo, a każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie przy stosowaniu wszystkich istotnych elementów dla danej sprawy.

W sprawie nie budziło wątpliwości, że S. W. i K. W. byli osobami najbliższymi nie tylko dla powodów Z. i B. W. jako rodziców, ale i dla powoda J. W., jako brata.

Rozważając wysokość pełnego zadośćuczynienia przynależnego powodom w świetle powyższych okoliczności, Sąd uznał, że właściwa wysokość zadośćuczynienia z uwzględnieniem zadośćuczynienia już wypłaconego to kwota 85.000 zł.

Nie ulega wątpliwości, że śmierć synów i braci w wyniku wypadku komunikacyjnego stanowiła dla powodów bardzo bolesne przeżycie.

Powodów ze zmarłymi synami łączyły pozytywne i bezkonfliktowe więzi emocjonalne o bardzo dużej sile. Śmierć K. W. i S. W. wywołała zerwanie silnej i bezkonfliktowej więzi emocjonalnej między rodzicami a dziećmi i między braćmi.

Relacje powodów ze zmarłymi przed ich śmiercią były bliskie i serdeczne. Rodzina funkcjonowała bardzo dobrze. Członkowie rodziny byli zżyci ze sobą.

Powodowie bardzo przeżyli śmierć synów i braci, był to dla nich wstrząs psychiczny, Byli zrozpaczeni. Nie mogli sobie poradzić z traumą po stracie. Odbiło się to na ich zachowaniu.

Wprawdzie zmarli założyli swoje rodziny i nie mieszkali już w rodzinnym domu, jednak utrzymywali z rodzicami i najmłodszym bratem bliskie relacje i często się z nimi spotykali.

Oceniając zasadność wysokości dochodzonego roszczenia Sąd wziął pod uwagę okoliczność podniesioną przez pozwanego, że krzywda powodów spowodowana zerwaniem więzi ze zmarłymi tragicznie członkami rodziny uwzględniana była już przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia w stosunku do powodów J. W. i Z. W. (1) oraz odszkodowania w stosunku do B. W., zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w W.z dnia 18 lipca 2014 r. W tej sytuacji należało przyjąć, że przynajmniej częściowo szkoda niemajątkowa powodów polegająca na utracie prawa do życia w pełnej rodzinie została zaspokojona również poprzez wypłatę zasądzzonego zadośćuczynienia i odszkodowania.

W tych okolicznościach jak już wspomniano Sąd uznał, że należne powodom zadośćuczynienia w związku z utratą więzi rodzinnych ze zmarłymi powinny wynieść po 85.000 zł

Od tych kwot należało odjąć sumy zapłacone przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego, czyli do zapłaty pozostało w przypadku każdego z powodów 15.000 zł. Wobec tego takie kwoty zasądzono do pozwanego na rzecz każdego z powodów w punktach 1,4 i 7 wyroku. Żądania dalej idące oddalono jako nieuzasadnione w punktach 2,5 i 8 wyroku.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonych kwot Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c., uznając, że w przypadku zadośćuczynienia z tytułu śmierci osoby najbliższej rozmiar cierpienia i bólu, będących przesłankami ustalenia wysokości zadośćuczynienia był możliwy do ustalenia już w toku postępowania przed zakładem ubezpieczeń.

Należy zauważyć, że pomimo złożenia jednego pozwu, każdy z powodów dochodził odrębnego roszczenia na swoją rzecz, ich roszczenia były jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, a tym, samym po stronie powodowej zachodziło współuczestnictwo formalne. Równie dobrze każdy z powodów mógł wystąpić z odrębnym pozwem i wówczas konieczne byłoby dublowanie postępowania dowodowego. W tej sytuacji sąd uznał, że brak jest podstaw do naliczenia po stronie powodowej i pozwanej tylko jednych kosztów zastępstwa procesowego, gdyż brak w zakresie zobowiązania dotyczącego kosztów procesu solidarności wynikającej z konkretnej podstawy prawnej.

Każdy z powodów wygrał proces w 30 %, stąd też w na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd rozdzielił koszty stosunkowo.

Każdy z powodów poniósł koszty: opłaty od pozwu – 2500zł, zastępstwa procesowego wg stawki minimalnej z opłatą skarbową (4817 zł) oraz zaliczki – 250 zł, razem 7567 zł, a pozwany podobnie 4817 zł kosztów zastępstwa procesowego z opłatą skarbową. Łącznie koszty procesu co do każdego z powodów wyniosły zatem 12384zł (7567+4817 zł). Z tego każdy z powodów winien ponieść 70 %, czyli 8668,80 zł (12384 zł x 70 %). Tym samym każdy z powodów winien pozwanemu zwrócić różnicę pomiędzy kosztami przez niego faktycznie poniesionymi a kosztami które powinien ponieść tj. kwoty po 1101,80 zł (4817 – 3715, 20 zł).

Pozostały nieuiszczone przez żadną ze stron koszty tłumaczeń w kwocie 916,47 zł niepokryte z zaliczek. Pozwany winien ponieść 30% tej kwoty, skoro przegrał sprawę w 30% tj. kwotę 274,94 zł, zaś powodowie pozostałą kwotę 641,53 w częściach równych tj. po 213,84 zł. Podstawą niniejszego orzeczenia Sąd uczynił art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSR Magdalena Bartłomiejczak